

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a ... jogtanácsos által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek - a dr. Földvári-Oláh Csaba ügyvéd által képviselt alperes neve(**alperes címe**) alperes ellen helytállási kötelezettség teljesítése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. július 14. napján kelt 37.P.23.048/2009/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszám alatt, valamint az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta az alábbi

közbenső ítéletet :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes köteles helytállni a felperes, mint hitelező és a **FFH Kft.** „f.a.” mint adós által 2004. augusztus 24-én közjegyzői okiratban megkötött kölcsönszerződésekből eredő, az adóst terhelő, máshonnan meg nem térült fizetési kötelezettségének teljesítéséért.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és a követelés összegszerűsége tekintetében az elsőfokú bíróságot újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítja.

A felek másodfokú eljárásban felmerült költségét a felperes javára 1.100.000 (egymillió-egyszázezer) forintban, az alperes javára 200.000 (kétszázezer) forintban állapítja meg.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében a Ptk. 523., 272., 273. §-ai és a 274. § (2) bekezdése, valamint a 4. § (1) bekezdése alapján 95.499.867 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Előadta, hogy az alperesi alapítványt az alapítók azzal a céllal hozták létre, hogy hitelfedezeti garanciák nyújtásával növelje azon kis- és középvállalkozók, illetve kis- és középméretű vállalkozások hitelképességét, akik/amelyek a hitelintézeteknek kielégítő hitelfedezetet, biztosítékot nem tudnak felajánlani, és így lehetővé tegye számukra, hogy tevékenységük folytatásához és fejlesztéséhez külső forráshoz jussanak. A felperesi hitelintézet 2003. május 29-én csatlakozott az alapítványhoz, majd 2003. június 10-én együttműködési megállapodást kötött vele, melynek 2. pontjában a felek az együttműködésük tartalmát, a 3. pontjában pedig a hitelfedezeti garanciavállalás egyes formáit szabályozták. Az alapítvány a hitelfedezeti garancia nyújtását

alapítványi kezesség vagy alapítványi garancia formájában vállalta. Az alapítványi kezesség elvállalásával arra vállalt kötelezettséget, hogy amennyiben az adós a hitel- vagy kölcsönszerződésben vállalt fizetési kötelezettségeinek nem, vagy csak részben tesz eleget, a felperesi hitelintézet felé maga teljesít, a Kezességi Levél szerint helytáll az adós kölcsönszerződésben vállalt kötelezettségeiért. A Kezességi Levélben készfizető kezességet vállal és nem követelheti, hogy a hitelintézet a követelést először az adóstól hajtsa be. A felperesi hitelintézet a 2004. augusztus 24-én közjegyzői okiratba foglalt - majd 2005. december 15-én módosított - kölcsönszerződések alapján az Európa Technológiai Felzárkóztatási Beruházási Hitelprogram (a továbbiakban: Hitelprogram) keretében 165.000.000 forint összegű beruházási kölcsönt, valamint emellett tartós forgóeszköz szükséglet finanszírozására 26.000.000 forint technológiai fejlesztési kölcsönt nyújtott az **FFH Kft.**-nek, és az erre a célra rendszeresített Igénylő Lapok benyújtásával mindkét kölcsönhöz az alperes alapítványi kezességét igényelte. Az alperes a beruházási kölcsönszerződéshez E3634U-K/00. számon, míg a forgóeszköz kölcsönszerződéshez E3633U-K/00. számon kiadta a Kezességi Levelet, melyben kötelezettséget vállalt arra, hogy amennyiben az adós a kölcsönszerződésben vállalt fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, a Ptk. 274. § (2) bekezdése alapján és a kezességi általános szerződési feltételekben írtak szerint maga teljesíti a lejárat vagy felmondás miatt esedékessé vált és vissza nem fizetett tőkekövetelés 50 %-át, de legfeljebb a beruházási kölcsön esetében 82.500.000 forintot, míg a forgóeszköz kölcsön esetében 13.000.000 forintot. A kölcsönszerződések módosítására tekintettel az alperes 2005. december 30-án a Kezességi Leveleket megfelelően módosította. Az adós a kölcsönszerződésekben rögzített fizetési kötelezettségeinek nem tett eleget, ezért a hitelintézet a szerződéseket 2007. február 8. napján felmondta. A biztosítékként leköötött ingatlanok vonatkozásában végrehajtási eljárást kezdeményezett, az ingóságok tekintetében a **H-F Kft.** a garanciavállalásának megfelelő visszavásárlási kötelezettségének eleget tett, ezáltal 43.262.000 forint a hitelintézet pénzköveteléséből megtérült. Az adós 2009. április 22-én a beruházási kölcsönszerződés alapján 165.000.000 forint, a forgóeszköz kölcsönszerződés alapján 25.999.733 forint lejárt tőkével tartozott, és ezen felül mindkét szerződés alapján lejárt ügyleti kamat, tőke késedelmi kamat, kamat késedelmi kamat és kezelési költség fizetésének kötelezettsége is terhelte.

A hitelintézet a tőketartozás 50 %-a, azaz 95.500.000 forint (kerekített) összeg vonatkozásában 2007. június 13-án a készfizető kezesség érvényesítését kezdeményezte az alperesnél. A kezesség beváltásával kapcsolatban a felek között levelezés bontakozott ki, végül az alperes a kezességvállalás teljesítését megtagadta. A kezesség beváltásával kapcsolatban számos kifogást emelt, de a 2007. október 25-én kelt levelében és a november 26-án kelt levelében elismerte, hogy a kölcsönszerződések esetében a folyósítási feltételek maradéktalanul teljesültek. A kezesség beváltását legutoljára két okból tagadta meg:

- az adós ellen az Igénylő Lap kitöltésének időpontjában végrehajtási eljárás volt folyamatban, melyet a cégekivonata is tartalmazott, így a hitelintézetnek gondos eljárás mellett arról tudomása lehetett volna;
- a hitelügylet nem felelt meg a hitelintézet belső banki utasításának, ugyanis az adós három éves múltjának értékelhető volta kétséges, így nem felel meg a Hitelprogram azon feltételének, mely a kis- és középvállalkozásokra vonatkozóan előírja, hogy eredményesen gazdálkodó, legalább egy éves múlttal rendelkező vállalkozás részére nyújtható hitel.

A felperes álláspontja szerint az alperes a készfizető kezesség beváltását alaptalanul tagadta meg, ezzel megsértette az együttműködési megállapodásban, valamint a saját üzletszabályzatában foglaltakat és az eljárása sérti a Ptk. 4. § (1) bekezdésében foglalt alapelvet is. Az alperes üzletszabályzatának (a továbbiakban: ÜSZ) II.4./1.10. pontja akként fogalmaz, hogy nem nyújtható alapítványi hitelgarancia olyan vállalkozás számára, amely ellen az Igénylő Lap kitöltése

időpontjában a gazdasági tevékenységével összefüggésben végrehajtási eljárás van folyamatban. A felperes értelmezése szerint a gazdasági tevékenységgel összefüggő végrehajtási eljárásnak az olyan végrehajtási eljárás minősül, amelyet az adós társaság ellen annak szállítói, megrendelői, üzleti partnerei, az üzleti életben szokásos és a rendes gazdálkodásra tekintettel meghatározott fizetési határidő eredménytelen eltelte után kezdeményeznek, kifejezetten az adós gazdasági tevékenysége során keletkezett és ki nem fizetett pénztartozások végrehajtása érdekében. Az adott esetben az adós ellen, mint munkáltató ellen ki nem fizetett munkabér iránt kezdeményezett végrehajtási eljárás volt folyamatban, mely a gazdálkodását még csekély mértékben sem befolyásolta, különös tekintettel az eljárás néhány hónapos időtartamára és az adós gazdálkodásának nagyságrendjére. Ebből következően az adós elleni végrehajtási eljárás nem felelt meg az ÜSZ-ban meghatározott kritériumnak, az alperes a kezesség beváltását ezen az alapon nem tagadhatta volna meg. Az ÜSZ II.4./1.11 pont alapján - arra hivatkozással, hogy az adós nem tekinthető hitelképes vállalkozásnak - sem lett volna megtagadható a kezesség beváltása. Az adós ugyanis megfelelt a Hitelprogram előírásainak, mivel az Igénylő Lap kiállításának időpontjában közel 3 éves múlttal rendelkezett és a hitelek felvételét megelőző üzleti évről készített beszámolója alapján eredményesen gazdálkodott. A felperes rámutatott arra, hogy az alperes hivatkozása kétségesse teszi a folyósítási feltételek teljesülését, ugyanakkor az alperes elismerte, hogy e feltételek teljesültek. A felperes továbbá arra hivatkozott, hogy az alperesnek is kötelessége volt vizsgálni az elvállaláskor a kezességvállalás feltételeinek fennállását. Jelentőséget tulajdonított annak a körülménynek is, miszerint a Kezességi Levelet 2005 decemberében módosította, így a készfizető kezességvállalását megerősítette.

A felperes előadta továbbá, hogy először az alperes elutasította a készfizető kezességvállalást, majd ezt követően a hitelintézet egyedi elbírálás keretében kérte a döntés felülvizsgálatát. Végül az alperes egyedi elbírálás alapján nyújtotta az alapítványi kezességet, melynek során rendelkezésére állt a 2004. augusztus 10-i cégkivonat, mely tartalmazta, hogy az adós ellen végrehajtás van folyamatban. Az egyedi elbírálás során az alperes elfogadta az adós hitelképességét is. A felperes hangsúlyozta, hogy nem tanúsított megtévesztő magatartást, az eljárása nem minősül súlyos gondatlanságnak sem. Amennyiben egy ügyben már egyedi elbírálásra kerül sor, a gondossági követelmény az alperes oldalán emelt szintűvé válik. A kockázati tényezők alaposabb vizsgálata neki is feladata lett volna. Elvárható lett volna tőle, hogy a végrehajtási eljárás folyamatban létéről tájékozódjék, ha pedig a gazdasági eredményt illetően voltak kétségei, további információt kérjen, de legalábbis felhívja a hitelintézet figyelmét a kétségesnek tartott körülményekre. Amennyiben az alperes elmulasztotta az egyedi elbírálási kérelem mellékleteinek áttanulmányozását, az eljárása nem felel meg a kölcsönös együttműködés alapelvének.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta a jogalapot és az összecszerűséget is. Az volt az álláspontja, hogy a hitelintézet szerződösszegése miatt az együttműködési megállapodásban (6.1. pont) és az ÜSZ-ban (V.1.9. pont) rögzített jogkövetkezményeket alkalmazva jogosan tagadta meg a kezesi helytállási kötelezettség teljesítését. Kifejtette, hogy az alapítványi kezesség egy olyan kezességvállalási modell, amelyben a kezesi helytállás későbbi megtagadására az adós kezességvállalás időpontjában már fennálló pénzügyi, gazdasági, jogi helyzetére hivatkozással is lehetőség van, különös tekintettel arra, hogy az együttműködés keretében ezt a helyzetet a kezesség elvállalásakor kizárólag a hitelintézet vizsgálja. Utalt az együttműködési megállapodás 2.2. pontjában foglaltakra, valamint az ÜSZ V. pontjára. Álláspontja szerint mindezek alapján a hitelintézet feladata volt a kölcsönszerződés alapítványi feltételeknek való megfelelésének vizsgálata. Az alapítvány a beváltási kérelem vizsgálata során szerzett tudomást arról, hogy a hitelintézet által vizsgált feltételek már az Igénylő Lap kitöltésekor sem álltak fenn, az alapítványi kezesség iránti kérelem az ÜSZ II.4. pontjában rögzített kizáró okokba ütközött. A kezesség beváltását az ÜSZ II.4./1.10. és a II.4./1.11. pontjaiban rögzített kizáró

okok fennállása miatt tagadta meg. Az első kizáró okkal kapcsolatosan arra hivatkozott, hogy a felperes általa is elismerten tudott az adóssal szemben fennálló végrehajtási eljárásról. Az alapítványhoz intézett 2004. augusztus 11-én kelt kérelmében egyedi elbírálásra irányuló kérelmet nyújtott be és ahhoz mellékelte a 2004. augusztus 10-i cégkivonatot is, amely tartalmazza az adóssal szembeni végrehajtás adatait. Álláspontja szerint a felperes azzal próbálja menteni az általa is elismert tény, hogy maga kreál a keresetében egy fogalmat a gazdasági tevékenységgel összefüggő végrehajtásra, amely nem csak, hogy önkényesen leszűkítő, de ellentmondásos is. A felperes által is ismerten a „gazdasági tevékenységével összefüggésben” fordulat kizárólag azzal az indokkal került bele az ÜSZ kérdéses pontjába, hogy az egyéni vállalkozók, és az őstermelők esetén ne kelljen figyelembe venni a velük szemben, mint magánszemélyekkel szemben indított végrehajtásokat. A második kizáró okkal kapcsolatban az alperes az ÜSZ II.2. pontjára is utalva, arra hivatkozott, hogy az adóst a felperes a saját üzletszabályzata szerint V. osztályú adósnak minősítette, ami azt jelenti, hogy korlátozottan hitelképes és a pénzügyi helyzete gyenge, hitelkapcsolatra nem ajánlott. Rámutatott továbbá arra, hogy a kölcsönszerződésekre a Hitelprogram eljárási rendje vonatkozott, mely szerint e konstrukció keretében csak az eredményesen gazdálkodó, legalább egy éves múlttal rendelkező vállalkozás finanszírozható. Az eljárási rend azt is tartalmazza, hogy kizárt a finanszírozásból az induló, illetve értékelhető múlttal nem rendelkező vállalkozás. Nem vitásan az adós közel három éves múlttal rendelkezett, azonban eredményessége, értékelhetősége már több mint kétséges, hiszen 2001-ben és 2002-ben nem végzett érdemleges gazdasági tevékenységet és mindkét évben veszteséges volt. A 2003. évi mérlegadataiból az is kiderül, hogy csak azért volt pozitív eredménye, mert több mint 36 millió forint „aktivált saját teljesítmények” tételt számolt el, és rögzített az eredmény-kimutatásában, amely tétel nélkül az éves nettó árbevétele alapján veszteséget kellett volna kimutatnia. Az alperes nem értett egyet azzal a felperesi állásponttal, miszerint az adós eredményes gazdálkodását kizárólag egy, a 2003. év adataira alapozva meg lehet ítélni. Megjegyezte továbbá, hogy a hitelnyújtás során a hitel összege és a vállalkozás éves árbevételenek aránya jelentősen eltért a szokásos banki gyakorlattól. Kifejtette továbbá, hogy a speciális kezességi szerződés feladatmegosztást tesz lehetővé a felek között. Az alapítvány a kezesség elvállalásakor lényegében nem végez hitelbírálatot, a megállapodás azt teljes egészében a felperes feladatává teszi. Az alperes első alkalommal azért utasította el a kezességi kérelmet, mert a vállalkozás nem minősült nyereségesnek. Az egyedi elbírálás iránti kérelmet a felperes arra alapította, hogy a társaságnak egy magas gazdasági eredményt prognosztizáló terve van. Hangsúlyozta, hogy egyedi elbírálás esetén sem tekinthet el az alperes az ÜSZ-ban rögzített kizáró okoktól. Az alapítvány rendelkezésére bocsátott adatok helytállóságáért és bírálatáért kifejezetten a hitelintézet felelős. Álláspontja szerint a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget.

A keresetösszegezését azért vitatta, mert szerinte a kezességvállalás mértékét a keresetben foglaltaktól eltérően kell kiszámítani. A felek abban állapodtak meg, hogy csak a meg nem térült követelés 50 %-át biztosítják kezességgel. Ennek megfelelően, ha a helytállást kizáró okok nem állnának fenn, a beváltás 73.868.866 forint tekintetében állna fenn, mivel a keresetlevélből kitűnik, hogy 43.262.000 forint a felperes pénzkövetelésből megtérült. Megjegyezte továbbá, hogy az alapítvány rendelkezésére álló dokumentumok szerint (a H-F Kft. visszavásárlási garancia nyilatkozata és a felperes 2007. augusztus 30-án kelt levele) a felperes pénzköveteléséből nem az általa megjelölt összeg, hanem 44.000.000 forint térült meg.

Az alperes másodlagos védekezésként kifogás útján a kezességi szerződés megtámadásának jogát is érvényesítette, arra hivatkozással, hogy a felperes lényeges körülményben tévesztette meg. A lényeges körülmény a végrehajtási eljárás folyamatban léte. Az ÜSZ II.4./2. pontja szerint a hitelintézetnek nyilatkoznia kell az Igénylő Lapon, hogy kizáró ok nem áll fenn. A felperes nem tett

ilyen nyilatkozatot. A valótlan tartalmú, illetve hamis nyilatkozat súlyos szerződésszegésnek minősül.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 1.190.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában ismertette az ÜSZ bankgaranciához kapcsolódó speciális kezességi szerződésre vonatkozó feltételeit, az együttműködési megállapodás 1.3., 2. és 6.1., 8.3. pontjaiban, továbbá az ÜSZ IV.2., II.3./1., II.4./1.10., II.4./1.11., II.4/2., V.1./9./c), d), e) és VIII. pontjában foglaltakat. Rögzítette továbbá, hogy az ÜSZ értelmező rendelkezései szerint az alapítványi kezesség az alapítvány mindenkor hatályos üzletszabályzatában és az együttműködési megállapodásban foglalt kibocsátási és igénybevételi feltételekkel nyújtott speciális hitelfedezeti kötelezettségvállalás, amely tartalmában azonos a Ptk. 274. § (2) bekezdésében meghatározott készfizető kezességgel. Az alperes érvénytelenségi kifogását nem tartotta alaposnak. Az volt az álláspontja, hogy a módosított kezességi levelek kibocsátása nem tekinthető sem a kezességi szerződés megerősítésének, sem a megtámadásról való írásbeli lemondásnak. Rámutatott továbbá arra, hogy a kezes nem támadhatja meg a kezességi szerződést abból az okból, hogy a szerződéskötéskor az adós hitelképességét vagy valamely folyósítást kizáró okot illetően tévedésben volt. A felek jogviszonyára irányadó szerződéses rendelkezések szerint az alperes által hivatkozott körülményeknek nem a szerződés megkötésekor és nem is az érvényesség körében, hanem az alapítványi kezesség beváltásakor volt a jogviszonyra kiható jelentőségük. Megállapította, hogy a felperes olyan szerződésszegést követett el, amely miatt az alperes az ÜSZ II.4./1.10., IV.4./1.11., V.1./9. és a VIII./1. pontja alapján a kezesi helytállási kötelezettség teljesítését megtagadhatta. A Ptk. 207. § (1) bekezdése szerinti értelmezéssel arra a következtetésre jutott, hogy az adós gazdasági tevékenységével összefüggésben folyamatban lévő végrehajtási eljárás fogalma a munkabér jellegű követelések behajtására is vonatkozik. Ennek alátámasztásaként hivatkozott a gazdasági tevékenység 1996. évi LXXXI. törvényben meghatározott fogalmára is. Megállapította továbbá, hogy a felperes által közölt adatok - melyeket a cenzúra-előterjesztések is tartalmaznak - nem támasztották alá az adós egyértelmű prosperitását. Álláspontja szerint működő vállalkozások esetén a gazdálkodás eredményességének vizsgálata legalább két-három éves időszakra szóló adatok ismeretében lehetséges. A vállalkozás csak 2003. évben produkált pozitív mérleget. Jelentőséget tulajdonított az ezzel kapcsolatos magyarázatnak is. Az volt az álláspontja, hogy a perbeli esetben a felperes kötelezettsége volt az alperes, mint kezes érdekeinek képviselése. A 2001-2003. évekre vonatkozó beszámolók és a 2003. évi eredményterv alapján a vállalkozás hitelképességének vizsgálatánál ugyanakkor nem tanúsított fokozott gondosságot. Az alperes számára ugyan a szerződés lehetőséget teremtett az Igénylő Lappal és a Kezességi Levél kibocsátásával kapcsolatos információkérésre, illetve egyéb ellenőrzésre, e jog gyakorlásának mellőzése azonban nem jelenti a Ptk. 4. § (1) bekezdésében foglalt együttműködési kötelezettség megsértését. Mivel a felperes a követelésének jogalapját nem bizonyította, ezért az összecszerűség vizsgálata szükségtelen volt.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet kereseti kérelemnek megfelelő megváltoztatását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. A fellebbezés indokaként fenntartotta az elsőfokú eljárás során előterjesztett nyilatkozatait. Kiemelte, hogy az alperes üzletszabályzata az általánosságban vett végrehajtási eljárás fogalmát a gazdasági tevékenységgel összefüggésben elrendelt végrehajtási eljárás fogalmára szűkítette le. Rámutatott arra, hogy a jelen pernek nincs adójogi vonatkozása, az 1996. évi LXXXI. törvény 1. § (1) bekezdése az ügy eldöntése szempontjából releváns normaszöveget nem tartalmaz. Hivatkozott a 2007. évi CXXVII. törvény 6. § (1) és (2) bekezdésében rögzített fogalom-meghatározásra. A másik kizáró okkal kapcsolatban

arra mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság döntése iratellenes, mivel az adós megfelelt a Hitelprogram feltételeinek.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását kérte akként, hogy az ítélőtábla a javára megállapított perköltséget 3.065.000 forintra emelje fel. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú eljárás közel egy évig tartott, annak során két tárgyalásra került sor és mintegy 40 oldalas előkészítő iratot terjesztett elő a jogi képviselője, aki a beadványok elkészítése és a tárgyalásokra való felkészülés érdekében folyamatosan konzultált az alperesi szervezet több munkatársával és a szakértői véleményt készítő könyvszakértővel. Rámutatott arra, hogy a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése abban az esetben engedi meg a főszabálytól való negatív eltérést, ha az így megállapított ügyvédi munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bírósági gyakorlat szerint a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységet az ügyvéd által szerkesztett beadványok munkaigényessége, a tárgyalásokon való személyes megjelenés, az ügyvédi munka színvonala figyelembevételével kell megállapítani. Álláspontja szerint az alperesi jogi képviselő által végzett ügyvédi tevékenység mértéke nem teszi indokolttá a főszabálytól való eltérést. Kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet alapján nem állapítható meg, hogy milyen indokokra alapítva alkalmazott az elsőfokú bíróság a szokásostól eltérő - közel 70 %-os mértékű - csökkentést az ügyvédi munkadíj összegének megállapításánál.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Rámutatott arra, hogy a fellebbezésben hivatkozott 2007. évi CXXVII. törvény kizárólag azt állapíthatja meg, hogy a törvény alkalmazása szempontjából mi minősül gazdasági tevékenységnek. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása - ellentétben a fellebbezésben foglaltakkal - csupán kiindulásként hivatkozott az 1996. évi LXXXI. törvényre. A Ptk. 207. §-ával kapcsolatosan rámutatott arra, hogy az alperes akarata egyértelműen csak az lehetett, hogy a munkaviszonyból származó követeléseken alapuló végrehajtási eljárásokat is kizáró okként fogalmazza meg. Hangsúlyozta továbbá, hogy a Hitelprogram feltételeit szabályozó eljárási rend az adós számára nem csak egy éves gazdálkodást, hanem eredményes gazdálkodást írt elő. Álláspontja szerint a felperes fellebbezésében érdemben nem érinti az ítélet erre vonatkozó megállapításait.

A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése a jogalap tekintetében alapos. Az alperes fellebbezése a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján hozott másodfokú közbenső ítélet és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése folytán tárgytalanná vált.

A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti az alperes 2. sorszámú beadványához csatolt 2004. augusztus 11-én kelt kérelem és annak mellékleteként felsorolt - 6/A/1-3. sorszám alatt csatolt - banki előterjesztések alapján azzal, hogy az alperes a kölcsönszerződésekhez kapcsolódóan egyedi elbírálás iránti kérelemre bocsátotta ki a Kezességi Leveleket, azon hitel előterjesztés ismeretében, mely szerint a vállalkozás 2004-ben válik nyereségessé, a gazdálkodását erősen terhelő havonta fizetendő lízing díjakat felváltja a beruházási hitel és a cégnek fizetési kötelezettsége 2005-től keletkezik. A hitel előterjesztés (6/A/1.) 10. oldalán összefoglaló olvasható a cég várható gazdasági helyzetéről, és kilátásairól. Az egyedi elbírálási kérelem mellékleteként az alperes rendelkezésére bocsátott 2004. augusztus 10-i cégkivonat tartalmazta a cég elleni bírósági végrehajtás adatait.

Az így kiegészített tényállás alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és indokaival nem értett egyet.

Az adott esetben annak volt jelentősége, hogy egyedi elbírálás keretében döntött az alperes a készfizető kezesség elvállalásáról. Azt kellett vizsgálni, hogy a felek szerződése alapján jogos okból tagadta-e meg az így elvállalt készfizető kezesi kötelezettség teljesítését. Ki kell emelni, hogy a bizonyítás az alperest terhelte és a megtagadás jogszerűségét azon okok alapján kellett vizsgálni, melyeket az alperes a megtagadásakor közölt.

Az ÜSZ II.4./3. pontban foglaltak szerint a hitelgarancia ügy egyedi elbírálásának kérelméről akkor van szó, ha az ÜSZ feltételei alapján nem kerülhetne sor az elbírálásra. Az egyedi elbírálás alapja az, hogy az általános alapítványi feltételek szerint nem nyújtható alapítványi hitelgarancia. A vállalkozás elleni végrehajtási eljárás folyamatban léte az ügy egyedi elbírálás esetén kizáró okként nem jöhet számításba, ennél fogva erre hivatkozással nem tagadható meg az egyedi elbírálás alapján vállalt kezesi helytállási kötelezettség teljesítése. Az alperes a kölcsön folyósítási feltételeinek teljesülését nem tette vitássá, így azt lehetett vizsgálni, hogy a kölcsönnyújtás tekintetében az általános feltételekhez képest a gazdasági eredmény kizáró ok lehetett-e. Az előbbiekből következően egyedi elbírálás során ez a kizáró ok sem jöhet szóba. Az ÜSZ V. pontja tartalmazza a hitelgarancia beváltására vonatkozó szabályokat, melyek közül a V.1./9./c) és d) pontokban foglaltak lehetnek irányadók az adott esetre. A c). pont szerint az alapítvány akkor jogosult a kezesi helytállási kötelezettsége teljesítését megtagadni, ha a II.4. pontban felsorolt kizáró okok közül bármelyik is fennállt és erről a hitelintézet a hitelgarancia igénylésekor tudott, de azt az alapítvány elől elhallgatta. Ez a rendelkezés az üzletszabályzatban szereplő általános kizáró okokra vonatkozik. Amennyiben helytálló lenne az az alperesi álláspont, hogy az egyedi elbírálás esetén is ugyanazok a kizáró okok, akkor sem alkalmazható a perbeli esetre a c) pont, mert nem lehet elhallgatottnak tekinteni mindazt a tényt, amit az alperes a hitel előterjesztésből és a vállalkozás cégkivonatából megismerhetett. Az alapján az anyag alapján, amit az egyedi elbírálás iránti kérelem mellékleteként a felperes az alperesnek megküldött, nem lehet azt állítani, hogy elhallgatta a kizáró okot. Az adott esetben viszont, mivel egyedi elbírálásról van szó, nem is a c), hanem a d). pontban foglaltakat kellene alkalmazni, melyek szerint a kezesi helytállási kötelezettség teljesítése akkor tagadható meg, ha a hitelintézet elmulasztotta a II.4./3. pontban írt tájékoztatási kötelezettségét, vagy az Igénylő Lapon szándékosan, vagy súlyos gondatlansággal megtévesztette az alapítványt az egyedi elbírálás feltételei tekintetében. Ilyen mulasztást a felperes nem követett el, melyre az egyedi elbírálás iránti kérelemben felsorolt mellékletekből, valamint abból az alperesi előadásból lehet következtetni, miszerint a hozzá megérkezett iratok alapján nem hiányolt semmit. Nem állítható, hogy az alperest a felperes megtévesztette, ugyanis az alperes a vállalkozás teljes gazdasági helyzetének ismeretében volt, és a cégkivonat is a rendelkezésére állt mielőtt döntést hozott az ügyben. Az ítéltábla kitér arra is, hogy amennyiben abból kell kiindulni, miszerint a Hitelprogram alapján nyújtott hitelhez történő kezességvállalásról van szó, és szóba jöhetnének kizáró okként a Hitelprogram előírásai is, abban az esetben sem állapítható meg, hogy fennáll az általános alapítványi feltételek szerinti kizáró ok. A hitelprogram szerint ugyanis a finanszírozásból az induló, illetve értékelhető múlttal nem rendelkező vállalkozások vannak kizárva. Az értékelhető múlt hiánya pedig nem helyettesíthető be azzal, amit az alperes kizáró oknak tekintett a kezesség beváltásának megtagadásakor. A vállalkozásnak olyannyira volt értékelhető múltja, hogy az arról szóló értékelést a hitel előterjesztésben az alperes is megkapta. Az említett kizáró oknak egyébként nincs is jelentősége, mivel - a már kifejtettek szerint - a hitelgarancia ügy egyedi elbírálása során nem az általános alapítványi feltételekre kell figyelemmel lenni.

Az ítéletábra ezért azt állapította meg, hogy az alperes általa hivatkozott kizáró okok hiányában az teljesítés megtagadása jogos ok nélküli. A felperes a Ptk. 313. §-a alapján választhatta a Ptk. 300. § (1) bekezdése szerint jogkövetkezményt, melyből következően az alperes köteles a kezesi helytállási kötelezettségét teljesíteni. A rendelkezésre álló peradatok alapján azonban ennek mértéke nem állapítható meg, ezért az ítéletábra a Pp. 213. § (3) bekezdése alapján a keresettel érvényesített jog fennállását közbenső ítélettel megállapította és a követelésösszegezésének keretében az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban fel kell hívni a felperest a Ptk. 293. §-ának megfelelő, részletes elszámolás csatolásával a követelése előterjesztésére. Amennyiben pedig az alperes vitatja az előterjesztett elszámolási módot, kifejtheti annak jogalapjával kapcsolatos álláspontját. Az elszámolás vitatása esetén konkrétan meg kell jelölnie, hogy annak mely tételét, milyen okból vitatja. Ehhez képest lesz az elsőfokú bíróság abban a helyzetben, hogy a keresetet az összegezés tekintetében elbírálja.

A Fővárosi Ítéletábra mindezek alapján a jogalap körében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, míg a követelésösszegezés tekintetében az elsőfokú bíróságot újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A hatályon kívül helyezésre tekintettel a fellebbezési eljárás költségét - a Pp. 252. § (4) bekezdése szerint - csak megállapította azzal, hogy annak viseléséről az elsőfokú bíróság határoz. A jogi képviselők díjáról a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján határozott. A felperes javára megállapított perköltség a lerótt 900.000 forint fellebbezési illetéket is tartalmazza.

Budapest, 2011. február 8.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

Világhyéné dr. Böcskei Terézia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: